

Consideracions sobre la conveniència d'una coordinació urbanística de Catalunya

Pau VILA i DINARÉS

Ja us en parlava en la meua comunicació feta en la nostra Assemblea, en forma de suggeriment i bo i referint-me a plans urbanístics que van en doina: Àrees Metropolitanas, àrees comarcals, ordenacions provincials, plans de coordinació, etc. Aleshores, en acabar, vaig concloure que el que havia de preocupar-nos era la «Catalunya-Ciutat»; caldria doncs treballar per anar a la urbanització de tota la nostra terra.

Sí, cal coordinar-hi necessitats preferents en un pla humanament racional, de cara al futur i amb l'orientació d'evitar les congestions urbanístiques tant com sigui possible, i alhora disminuir els afanys i els neguits propis de les aglomeracions on les necessitats i les atraccions augmenten, per tal d'anar a l'assoliment del benestar de tots els habitants, visquin on visquin i vinguin d'on vinguin.

Aquestes conurbacions, dites metropolitanas, constitueixen un fenomen mundial? És lamentable, mes és cert. Però també hi ha països petits com el nostre que han urbanitzat el camp i la muntanya com la ciutat (Dinamarca, Holanda, Suïssa). En el món ja s'entreveu la tendència a buscar la descongestió urbana i anar a la urbanització del camp per tal de fer-hi la vida agradable. Fa poc, McNamara, director del Banc Mundial, ha dit «que calia preocupar-se de les ruralies».

Nosaltres veiem com el camp i les muntanyes es despoblen i les ciutats es congestionen. No hi ajuda poc, és també cert, la gent forastera que hi arriba atreta pels treballs públics, que els paguen jornals baixos, però millors que els de les terres que deixen; però aquesta seria una qüestió per ésser tractada a part.

Concretant-nos a la immigració interior, el cas nostre és que les pagesies i els llogarrets s'abandonen: és un èxode constant; l'interior de Catalunya tendeix a desertitzar-se. S'imposa un estudi a fons del problema en tota l'extensió del país. Cal començar pel sòl; la hidrologia

subterrània; establir quins, en cada cas, són els arbres i els conreus que més convenen en relació amb els mercats; completar i millorar la xarxa vial de manera que no hi hagi llogarret sense carretera. Aturar que les autopistes i les noves construccions ocupin les millors terres productores com s'està fent, puix que la terra és una de les poques matèries primeres que tenim, bàsica per a una indústria primordial que és l'agro-pecuària. Cal revifar l'economia Primària bo i alliberant-la, en el possible, de la Terciària.

I a pobles i poblets, on es pugui, cal mantenir-hi o portar-hi indústries o manufactures petites o mitjanes; les concentracions industrials són per a grans establiments d'activitats productores majors. Cal valoritzar directament, comarcalment, les produccions locals comerciant-les en forma cooperativa dels propis productors. I cal fer vida camperola i poblejana benestant, proporcionant-los-ho potser mancomunadament.

És peremptori que de la realitat socio-econòmica catalana se'n faci un estudi en profunditat i en totalitat de cara a l'esdevenidor. Les corporacions locals, les entitats regionals que tenen per missió orientar la producció i les estructures econòmiques o financeres, i les Universitats siguin les col·laboradores i les sostenidores de les investigacions i valoracions necessàries al respecte. La Caixa d'Estalvis de Sabadell ho ha fet pel Vallès; Girona per la província; cal però, la generalització, la coordinació, la visió en síntesi desinteressada; i aquesta, convé que la donin els geògrafs humanistes.

Al problema, cal buscar-li les solucions adients a escala de l'home i de la regió geoeconòmica, sense altra mira que un benefici per a la col·lectivitat, en forma administrativa i comptable, enfocant-ho vers els mercats pròxims i els llunyans possibles. Quant a aquests, amb els contactes que calguin. Som un poble petit, com altres n'hi ha al món, i sempre hem progressat adaptant-nos als progressos. Ens adaptarem al maquinisme i ens adaptarem a l'automatisme; però cal no abusar-ne perquè portaria al rutinisme amb l'avorrició del treball i l'estudi, amb l'acabament del goig del viure, com ha ja passat en alguns països més avançats: Dinamarca, Suècia...

S'al·legarà que no falten organismes que es dediquin a estudis semblants; millor! Són actuacions oficials obligades, amb finalitats utilitàries, que a voltes poden arribar a solucions deshumanitzades. Pensem que seria convenient treballar en camp lliure; més a prop dels homes, de la terra, de les bases ancestrals; i, a la fi, per a relacionar i contrastar uns i altres estudis per al bé comú que es busca.

Cal constituir un equip o uns equips aplegadors, treballadors, tècnics i científics, investigadors i professionals, que s'engresquin en la comunal empresa d'establir unes bases científiques i pragmàtiques per a preveure i muntar les estructures possibilitadores del contingut i del potencial de la nostra terra i dels seus homes, bo i podent-ne eliminar els obstacles. Falten cabals per realitzar-ho: de cabals, n'hi ha! És necessari captar-los sense que ningú no pensi en els negocis. O bé sí, en un: el negoci del benestar de la comunitat.

És fatal i ineludible que així es faci per tal que Catalunya sobrevisqui bastant-se per a tots els seus moradors; benestant, progressadora, expansiva, agermanada a les altres regions, de cara al món i en coordinació amb els altres pobles. Avui és ja indispensable bregar per adaptar les activitats vers un viure millor amb visió ecumènica.

Desembre 1971